

HOTĂRÂREA CURȚII

3 iunie 1992*

Alberto Paletta și alții împotriva Brennet AG

(cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare, formulată de Arbeitsgericht Lörrach)

„Securitate socială- Recunoașterea incapacității de muncă”

Cauza C-45/90

În cauza C-45/90,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Arbeitsgericht Lörrach (Republica Federală Germania) pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

Alberto Paletta,

Vittorio Paletta,

Raffaella Paletta,

Carmela Paletta

și

Brennet AG,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolului 18 alineatele (1) și (5) din Regulamentul (CEE) nr. 574/72 al Consiliului din 21 martie 1972 de stabilire a normelor de aplicare ale Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității (JO L 74, p. 1),

CURTEA,

compusă din domnii O. Due, președinte, R. Joliet, F. A. Schockweiler, F. Grévisse și P. J. G. Kapteyn, președinți de cameră, G. F. Mancini, C. N. Kakouris, J.C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez Iglesias, M. Díez de Velasco și M. Zuleeg, judecători,

avocat general: domnul C. Gulmann,

grefier: domnul J. A. Pompe, grefier adjunct

după examinarea observațiilor scrise prezentate:

– pentru guvernul german, de către domnii Ernst Röder și Joachim Karl, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: germana.

– pentru guvernul olandez, de domnul B. R. Bot, Secretar General la Ministerul Afacerilor Externe, în calitate de agent,

— pentru Comisia Comunităților Europene, de către doamna Karen Banks și domnul Bernd Langeheine, membri ai serviciului juridic al acesteia, în calitate de agenți,

având în vedere raportul de ședință,

după ascultarea observațiilor orale ale reclamanților în acțiunea principală, reprezentați de domnul Klaus Lörcher, Rechtssekretär la DGB (Deutscher Gewerkschaftsbund), Landesbezirk Baden-Württemberg, ale pârâtului în acțiunea principală, reprezentat de domnul Emil Schelb, asesor la Verband der Baden-Württembergischen Textilindustrie e.V., ale guvernului german și ale Comisiei în ședința din 17 octombrie 1991,

după ascultarea concluziilor avocatului general, prezentate în ședința din 21 noiembrie 1991,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin ordonanța din 31 ianuarie 1990, primită la Curte la 21 februarie 1990, Arbeitsgericht Lörrach (Republica Federală Germania) a adresat, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, mai multe întrebări preliminare privind interpretarea articolului 18 din Regulamentul (CEE) nr. 574/72 al Consiliului din 21 martie 1972 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu salariații și familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității (JO L 74, p. 1).

2 Aceste întrebări au fost adresate în cadrul unui litigiu între domnul Vittorio Paletta, soția sa Raffaella și cei doi copii ai lor, Carmela și Alberto, toți resortisanți italieni, pe de o parte, și angajatorul acestora, societatea Brennet AG (denumită în continuare „Brennet”) stabilită în Republica Federală Germania, pe de altă parte, cu privire la refuzul acestuia de a plăti în continuare salariul persoanelor în cauză în conformitate cu Lohnfortzahlungsgesetz (legea germană referitoare la plata continuă a salariului) din 27 iulie 1969 (BGBl. I, p. 946, în continuare „LFZG”).

3 Conform LFZG, în cazul în care, ulterior angajării sale, un lucrător este împiedicat să își desfășoare activitatea, ca urmare a unei incapacități de muncă, pentru care acesta nu este vinovat, angajatorul trebuie să plătească în continuare lucrătorului salariul pentru perioada de incapacitate de muncă, pentru o durată de până la șase săptămâni.

4 Din ordonanța de trimitere reiese că reclamanții în acțiunea principală s-au declarat bolnavi în timpul concediului acordat de Brennet, pentru perioada cuprinsă între 17 iulie și 12 august 1989, iar Brennet a refuzat să le plătească salariile pe parcursul primelor șase săptămâni care au urmat debutului bolii, pentru motivul că a considerat că rezultatele examenelor medicale efectuate în străinătate, în legătură cu veridicitatea cărora avea motive serioase de îndoială, nu erau de natură să îi creeze obligații.

5 Reclamanții în acțiunea principală au contestat aceste decizii în fața Arbeitsgericht Lörrach susținând că, întrucât Brennet nu s-a folosit de posibilitatea prevăzută la articolul 18 alineatul (5) din Regulamentul nr. 574/72, citat anterior, de a solicita examinarea persoanei în cauză de

către un medic la alegerea sa, aceasta era obligată, în fapt și în drept, de constatările examenelor medicale efectuate de instituția de la locul de reședință, cu privire la debutul și durata incapacității de muncă. Ei au invocat în această privință Hotărârea Curții din 12 martie 1987, Rindone, considerentul 15 (22/86, Rec., p. 1339) care, deși făcea referire la un caz în care instituția competentă era o instituție de securitate socială, ar fi valabilă în aceeași măsură și în cazul în care instituția competentă este angajatorul.

6 Pentru a soluționa acest litigiu, Arbeitsgericht Lörrach a hotărât să suspende judecata și să adreseze Curții de Justiție următoarele întrebări preliminare:

„1) Principiile stabilite în Hotărârea 22/86 a Curții de Justiție - Camera a treia - din 12 martie 1987 cu privire la interpretarea articolului 18 alineatele (1) și (5) din Regulamentul (CEE) nr. 574/72 al Consiliului trebuie aplicate în totalitate sau în parte în cazul în care instituția competentă pentru efectuarea prestațiilor în bani în conformitate cu articolele 1 și următoarele din Lohnfortzahlungsgesetz a Republicii Federale Germania din 27 iulie 1969 (Bundesgesetzblatt, I, p. 946, modificată ultima dată prin legea din 20 decembrie 1988 - Bundesgesetzblatt, I, p. 2477) este angajatorul și nu instituția competentă în materie de securitate socială?

Mai precis:

2) instituția competentă pentru plata continuă a salariului în caz de boală, în conformitate cu legislația în vigoare în Republica Federală Germania în temeiul articolelor 1 și următoarele din Lohnfortzahlungsgesetz trebuie să decidă cu privire la cererea de prestații în bani bazându-se în fapt și în drept pe constatările instituției de la locul de reședință al salariatului cu privire la debutul și durata incapacității de muncă?

3) În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare: răspunsul rămâne același în condițiile în care angajatorul care, în temeiul articolului 1 din legea în cauză, este instituția competentă pentru plata continuă a salariului nu dispune de posibilitatea, în fapt sau în drept, de a verifica constatările referitoare la debutul incapacității de muncă cu excepția solicitării adresate casei de asigurare competente - care în acest caz nu este obligată în mod direct să plătească prestațiile - de a cere examinarea salariatului de către un medic (sau medic consilier) la alegerea sa, în sensul articolului 18 alineatul (5) din Regulamentul (CEE) nr. 574/72?”

7 Pentru o prezentare mai detaliată a faptelor din acțiunea principală, a derulării procedurii, precum și a observațiilor scrise prezentate Curții, se face trimitere la raportul de ședință. Aceste elemente din dosar sunt reluate în continuare numai în măsura în care sunt necesare pentru raționamentul Curții.

8. Prin întrebările preliminare, instanța de trimitere dorește în esență să afle dacă articolul 18 alineatele (1)-(4) din Regulamentul nr. 574/72, citat anterior, trebuie interpretat în sensul că constatările examenelor medicale efectuate de instituția de la locul de reședință sau de ședere cu privire la debutul și durata incapacității de muncă creează obligații în fapt și în drept pentru instituția competentă, chiar și în cazul în care aceasta este angajatorul și nu o instituție de securitate socială, atunci când aceasta nu solicită examinarea persoanei în cauză de către un medic la alegerea sa, astfel cum este autorizată în temeiul articolului 18 alineatul (5).

9 Articolul 18 alineatele (1)-(4) stabilește o procedură conform căreia instituției de la locul de reședință îi revine responsabilitatea de a constata debutul și durata incapacității de muncă a lucrătorilor care solicită să beneficieze de prestațiile în bani menționate la acest articol. Cu toate acestea, instituția competentă păstrează posibilitatea de a solicita examinarea persoanei în cauză de către un medic la alegerea sa [articolul 18 alineatul (5)].

10 Este necesar să se precizeze în această privință că articolul 18, citat anterior, care se referă la situația lucrătorilor cu reședința într-un stat membru altul decât statul competent se aplică în temeiul articolului 24 din același regulament și lucrătorilor care se îmbolnăvesc pe parcursul șederii într-un alt stat membru.

11 În Hotărârea din 12 martie 1987, Rindone, citată anterior, considerentul 15, Curtea a declarat că „articolul 18 alineatele (1)-(4) din Regulamentul nr. 574/72 trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care instituția competentă nu se folosește de posibilitatea prevăzută la alineatul (5) de a solicita examinarea persoanei în cauză de un medic la alegerea sa, constatările examenelor medicale efectuate de instituția de la locul de reședință cu privire la debutul și durata incapacității de muncă creează obligații în fapt și în drept pentru instituția competentă.”

12 Pentru a putea răspunde la întrebările adresate, este necesar să se verifice mai întâi dacă prestațiile furnizate de angajator pentru menținerea salariului prevăzută la articolul 1 din LFZG constituie prestații în caz de boală în sensul Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului, din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu salariului și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității (JO L 149, p. 2).

13 Este necesar să se reamintească faptul că, în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1408/71, acest regulament se aplică regimurilor referitoare la obligațiile angajatorului cu privire la prestațiile menționate la alineatul (1), printre care figurează prestațiile în caz de boală [alineatul (1) litera (a)].

14 Conform guvernului german și Guvernului Țărilor de Jos, prestațiile în litigiu nu constituie prestații de securitate socială în sensul articolului 4 din Regulamentul nr. 1408/71 și, prin urmare, acest regulament și, în consecință, Regulamentul nr. 574/72 nu se aplică acestora.

15 Deși este adevărat că, în Hotărârea din 13 iulie 1989, Rinner-Kühn, considerentul 7 (171/88, Rec., p. 2743), Curtea a hotărât că plata continuă a salariului lucrătorului în caz de boală prevăzută în LFZG se află sub incidența noțiunii de remunerație în sensul articolului 119 din tratat, de aici nu rezultă totuși că prestațiile acordate de angajator în legătură cu aceasta nu pot constitui în același timp prestații în caz de boală în sensul Regulamentului nr. 1408/71.

16 Răspunsul la întrebarea dacă o prestație se încadrează în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1408/71 depinde în mod esențial de elementele constitutive ale prestației respective și în special de scopul și condițiile de acordare și nu de faptul că o prestație este calificată sau nu de legislația națională drept prestație de securitate socială (a se vedea, *inter alia*, Hotărârea din 27 martie 1985, Hoeckx, considerentul 11, 249/83, Rec., p. 973).

17 În această privință, este necesar să se arate că, pe de o parte, prestațiile în litigiu se acordă lucrătorului numai în caz de boală și că, pe de altă parte, plata prestațiilor pe o perioadă de până la șase săptămâni suspendă plata alocațiilor zilnice în caz de boală prevăzute în Sozialgesetzbuch (codul social german) care sunt în mod incontestabil prestații în caz de boală.

18 Contrar celor susținute de guvernul german și de Guvernul Țărilor de Jos, faptul că sarcina financiară a acestor prestații îi revine angajatorului nu poate împiedica includerea prestațiilor în litigiu în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1408/71, dat fiind faptul că, în conformitate cu jurisprudența Curții (a se vedea Hotărârea din 24 februarie 1987, Giletti,

considerentul 7, 379/85-381/85 și 93/86, Rec., p. 955), calificarea unei prestații drept o prestație de securitate socială reglementată de acest regulament nu depinde de modul în care aceasta este finanțată.

19 Prin urmare, prestații precum cele plătite de angajator în vederea asigurării continuității plății salariului prevăzută la articolul 1 din LFZG constituie prestații în caz de boală în sensul articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71.

20 Este necesar să se stabilească apoi dacă articolul 18 din Regulamentul nr. 574/72 se aplică atunci când prestațiile în caz de boală sunt plătite de către angajator.

21 În această privință este necesar să se arate că la articolul 1 litera (o) punctul (iv) din Regulamentul nr. 1408/71, se prevede că angajatorul poate fi considerat drept o „instituție competentă” în sensul acestui regulament „în cazul unui regim referitor la obligațiile unui angajator în privința prestațiilor menționate la articolul 4 alineatul (1)”.

22 În măsura în care definițiile de la articolul 1, citat anterior, au fost reluate în Regulamentul nr. 574/72 [articolul 1 litera (c)], noțiunea de „instituție competentă” în sensul articolului 18 din Regulamentul nr. 574/72 are aceeași semnificație în cele două regulamente.

23 Rezultă că articolul 18 se aplică și în cazul în care instituția competentă este angajatorul.

24 Această interpretare se impune cu atât mai mult cu cât ea este conformă cu scopul articolului 18, citat anterior, care vizează în principal să elimine dificultatea obținerii dovezilor necesare pentru lucrătorul a cărui capacitate de muncă s-a restabilit între timp și, în consecință, să promoveze o cât mai completă liberă circulație a lucrătorilor migranți care este unul din principiile fundamentale ale Comunității (Hotărârea din 12 martie 1987, Rindone, citată anterior, considerentul 13).

25 Pentru a răspunde instanței naționale, este necesar să se stabilească în cele din urmă dacă interpretarea articolului 18 care rezultă din Hotărârea din 12 martie 1987, Rindone, citată anterior, considerentul 15, este valabilă și în cazul în care angajatorul nu dispune de nicio altă posibilitate de a constata incapacitatea de muncă decât aceea de a solicita casei de sănătate să ceară examinarea lucrătorului de către un medic la alegerea sa în conformitate cu articolul 18 alineatul (5).

26 Brennet, guvernul german și Guvernul Țărilor de Jos, precum și Comisia subliniază că angajatorul nu este în toate cazurile în măsură să folosească în mod corespunzător posibilitatea prevăzută la articolul 18 alineatul (5), citat anterior. De fapt, certificatul de incapacitate eliberat de instituția de la locul de reședință nu este trimis direct angajatorului, ci îi parvine numai prin intermediul casei de sănătate, ceea ce implică întârzieri și îl împiedică deseori să ia cunoștință de incapacitate pe perioada acesteia. De asemenea, de cele mai multe ori angajatorul nu cunoaște locul exact unde lucrătorul își petrece concediul și, în orice caz, nu cunoaște medici consilieri care profesază la locul de reședință. În consecință, singura posibilitate rămasă este să solicite casei de sănătate competente să ceară efectuarea unui astfel de control, fără a o putea totuși obliga.

27 Trebuie subliniat că dificultăți precum cele invocate anterior nu pot aduce în discuție interpretarea uneia din dispozițiile acestui regulament, astfel cum rezultă din redactarea și obiectivul acesteia. De altfel, astfel de probleme practice pot fi rezolvate prin adoptarea unor măsuri naționale sau comunitare cu scopul de a îmbunătăți informarea angajatorilor și de a le

facilita recurgerea la procedura prevăzută la articolul 18 alineatul (5) din Regulamentul nr. 574/72.

28 Este, deci, necesar să se răspundă la întrebările adresate de instanța națională că articolul 18 alineatele (1)-(4) din Regulamentul nr. 574/72, trebuie interpretat în sensul că constatările examenelor medicale efectuate de instituția de la locul de reședință sau de ședere cu privire la debutul și durata incapacității de muncă creează obligații în fapt și în drept pentru instituția competentă, chiar și în cazul în care aceasta este angajatorul și nu o instituție de securitate socială, atunci când aceasta nu solicită examinarea persoanei în cauză de către un medic la alegerea sa, astfel cum este autorizată în temeiul articolului 18 alineatul (5).

Cu privire la cheltuielile de judecată

29 Cheltuielile efectuate de guvernul german și Guvernul Țărilor de Jos, precum și de Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații Curții, nu pot face obiectul unei rambursări. Întrucât procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebările care i-au fost adresate de către Arbeitsgericht Lörrach, prin ordonanța din 31 ianuarie 1990, hotărăște:

Articolul 18 alineatele (1)-(4) din Regulamentul nr. 574/72 al Consiliului din 21 martie 1972 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu salariații și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității trebuie interpretat în sensul că constatările examenelor medicale efectuate de instituția de la locul de reședință sau de ședere cu privire la debutul și durata incapacității de muncă creează obligații în fapt și în drept pentru instituția competentă, chiar și în cazul în care aceasta este angajatorul și nu o instituție de securitate socială, atunci când aceasta nu solicită examinarea persoanei în cauză de către un medic la alegerea sa, astfel cum este autorizată în temeiul articolului 18 alineatul (5).

Due	Joliet	Schockweiler	Grévisse
Kapteyn	Mancini	Kakouris	
Moitinho de Almeida	Rodríguez Iglesias	Díez de Velasco	Zuleeg

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 3 iunie 1992.

Grefier
J.-G. Giraud

Președinte
O. Due